

Μέσα στο φως του προσώπου του Θεού.

Γέροντας Πετρώνιος Προδρομίτης (†).

Ρώτησε κάποιος τον αββά Αντώνιο: «Τι να κάνω για να αρέσω στο Θεό;» και ο γέροντας του απάντησε: «Οπουδήποτε πηγαίνεις, να έχεις μπροστά σου το Θεό..., φύλαξε αυτό και θα σωθείς» (Γεροντικό, Αββάς Αντώνιος 3).

Ένας μοναχός ρώτησε μια φορά έναν πνευματικό πατέρα: «Ποιο πράγμα βοηθάει το μοναχό σε κάθε πειρασμό και ακηδία που θα τον καταλάμβανε;» και ο γέροντας του απάντησε: «Να πιστεύει μ' όλη τη δύναμη της ψυχής του ότι ο Θεός είναι παρών και ότι πάντοτε βλέπει τον άνθρωπο. Χωρίς αυτό το λογισμό όλος ο κόπος και η εργασία του μοναχού είναι μάταια».

Οι δυο αυτές πνευματικές συμβουλές δείχνουν ένα και το αυτό πράγμα, ότι δηλαδή το να βλέπει κανείς πάντοτε το Θεό μπροστά του είναι τόσο σπουδαίο, ώστε μόνο αυτό είναι σε θέση να μας σώσει και χωρίς αυτό όλοι οι άλλοι πνευματικοί κόποι και η εργασία είναι πράγματα ανωφελή. Τι μυστήριο να κρύβει άραγε αυτή η «θέα» (του Θεού), ώστε οι άγιοι πατέρες τη θεωρούν τόσο σημαντική για τη σωτηρία;

Είναι πράγμα απλό για κάθε χριστιανό ότι ο Θεός ως Κύριος και Δημιουργός του παντός δεν υπόκειται σε κανέναν περιορισμό, ούτε τοπικό ούτε χρονικό, και επομένως είναι πάντοτε και πανταχού παρών.

«Πού φύγω από του προσώπου σου;» (Ψαλμ. 138:7), διερωτάται ο ψαλμωδός. Μας το είπε ο ίδιος ο Σωτήρας: «και ιδού εγώ μεθ' υμών ειμι πάσας τας ημέρας έως της συντελείας του αιώνος» (Ματθ. 28:20)· το ομολογούμε κι εμείς στην πολύ γνωστή προσευχή «Βασιλεύ ουράνιε... ο πανταχού παρών».

Όμως η θεϊκή παρουσία είναι τελείως διαφορετική από την παρουσία των υπάρξεων και των πραγμάτων του περιβάλλοντός μας. Ο Θεός είναι πανταχού παρών όχι μόνο απλώς με την ύπαρξή του, αλλά μ' όλη την πληρότητα του θείου του προσώπου. Με την παντοδυναμία του την αιώνια εργαζόμενη, με την οποία έφερε τα πάντα από την ανυπαρξία στην ύπαρξη· με την οποία, όταν βρισκόταν στη γη, θεράπευε κάθε ασθένεια, έδιωχνε τα δαιμόνια, ανάσταινε τους νεκρούς· με την άπειρη αγάπη του, η οποία τον κατέβασε στη γη και τον έκανε να πάρει επάνω του τις αμαρτίες όλου του κόσμου· με την αγαθότητα, την αγιότητα, τον άπειρο πλούτο των θεϊκών του δυνάμεων, που εκχύνονται πάνω σε κάθε πλάσμα, χωρίς να σταματούν ή να ελαττώνονται, με σκοπό να το κρατούν στην ύπαρξη – διότι αν αποστρέψει ο Θεός το πρόσωπο, τα πάντα επιστρέφουν στο χώμα (Ψαλμ. 103) –, και να το βοηθούν να αυξηθεί, να τελειοποιηθεί.

Αλλά, επειδή «Πνεύμα ο Θεός» (Ιω. 4:24), και η παρουσία του είναι πνευματική, απ' τ' άλλο μέρος όμως ο άνθρωπος είναι ύπαρξη σωματική και περιορισμένη, και ευδόκησε ο Θεός να κατέλθει στο δικό μας επίπεδο, να γίνει ορατός με σχήμα και με τρόπο που είναι δυνατό να γίνει αντιληπτός από τις δικές μας αισθήσεις, για να μπορέσει να μας χαροποιήσει χωρίς εμπόδιο με τη θεϊκή του παρουσία.

Όταν ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, έλαβε όμοιο με το δικό μας σώμα χωρίς αμαρτία, ενώ μετά την ανάληψη στους ουρανούς διάλεξε παντοτινή κατοικία πάνω στη γη. Έτσι στην Εκκλησία, στον «οίκο του Κυρίου», βλέπουμε στις άγιες εικόνες τη μορφή του «πλήρη χάριτος και αληθείας» (Ιω. 1:14), τον ακούμε να μας ομιλεί με το θείο του Ευαγγέλιο, τον αγγίζουμε και τον γευόμαστε στην αγία Κοινωνία, για να βεβαιωθούμε με όλες τις αισθήσεις για τη θεϊκή του παρουσία. Σαν σ' ένα σχολείο, στην Εκκλησία μαθαίνουμε πρώτα να συναντιόμαστε με τον Κύριο στον οίκο του, για να μπορέσουμε μετά να τον συναντήσουμε και στον δικό μας οίκο

και στην εργασία μας, παντού και πάντα να τον αισθανόμαστε μαζί μας κι εμάς ποτέ χωρισμένους από Εκείνον.

Και ακόμη περισσότερο, ο Θεός αναμίχθηκε με τη δική μας φύση στην πιο βαθιά οικειότητα· με το βάπτισμα κατοίκησε μέσα μας, διότι «όσοι εις Χριστόν εβαπτίσθημεν, Χριστόν ενεδύθημεν», μετέφερε τη βασιλεία των ουρανών μέσα μας (Λουκ. 17:21).

Επομένως ο Θεός, που μας δημιούργησε κατ' εικόνα του, όχι μόνο μας όρισε έναν υψηλό προορισμό, να γίνουμε δηλαδή «καθ' ομοίωσίν του», αλλά και μας βοηθεί να πραγματοποιήσουμε αυτή τη κλήση, θέτοντας στη διάθεσή μας όλο το πλήρωμα των θεϊκών του δυνάμεων. Βρίσκεται πάντοτε μαζί μας και συγχρόνως η παρουσία του είναι μία παρουσία ευεργετική, παντοδύναμη, δυναμική, ενεργητική, εγκαθιδρυμένη μέσα στα ενδότερα της ύπαρξής μας, στη διάθεσή μας, περιμένοντας μόνο να χρησιμοποιηθεί για να μας τελειοποιήσει και να μας θεώσει.

Μερικά απλά παραδείγματα από τη καθημερινή ζωή μπορεί να μας φωτίσουν περισσότερο το νόημα αυτού του γεγονότος. Αν στο φως και στη θερμότητα ενός κτίσματος, όπως είναι ο ήλιος, ο άνθρωπος και ολόκληρη η κτίση αισθάνονται καλά, παίρνουν ζωή, τότε τι βαθιά μεταβολή μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα στον άνθρωπο που βαδίζει μέσα στο άκτιστο και ζωοποιό φως του αιώνιου Ηλίου; «Η παρουσία ενός καλού ανθρώπου», λέει ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος, «μας αλλάζει, μας γεμίζει χαρά. Τότε τι μεταβολή μπορεί να επιφέρει η παρουσία του ουράνιου Δεσπότη;» (Κλίμαξ 30:10). Ο άνθρωπος, ο αδύναμος όταν είναι μόνος του, αισθάνεται ισχυρός, όταν βρίσκεται μαζί με κάποιον άλλον· αλλά τι δύναμη θα αποκτήσει, όταν συνειδητοποιήσει ότι είναι μαζί με τον Παντοδύναμο, και θα πει μαζί με τον απόστολο, «Πάντα ισχύω εν τω ενδυναμούντι με Χριστώ»; (Φιλιπ. 4:13)

Από το περιοδικό “Ο ΟΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ”, Έκδ. Ι. Μ. Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους, τ. 5 (1980), άρθρο: «Εν τω φωτί του προσώπου του Θεού», σελ. 28 (αποσπάσματα).